Wijzigingen **Participatiebeleid** naar aanleiding van de Raadscommissie op 18 mei 2026

Oude tekst	Gewijzigde tekst
1.6. Doelen van inwonersparticipatie • **Betere beleidskwaliteit door benutten van lokale kennis en ervaring** Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties beschikken over waardevolle kennis van hun leefomgeving, ervaringen uit het dagelijks leven en praktische inzichten. Door deze kennis actief te gebruiken, maken we realistischer beleid dat goed uitvoerbaar is en is afgestemd op onze inwoners.	• **Betere beleidskwaliteit door benutten van lokale kennis en ervaring** Inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties beschikken over waardevolle kennis van hun leefomgeving, ervaringen uit het dagelijks leven en praktische inzichten. Door deze kennis actief te gebruiken, maken we realistischer beleid dat goed uitvoerbaar is en is afgestemd op (de wensen van) onze inwoners.
2. Knoalster visie op inwonersparticipatie …. • **We streven ernaar om inwoners zoveel mogelijk te betrekken** Het gaat om het gebruiken van alle betrokkenheid, kracht, kennis, kunde en ervaringen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit draagt bij aan betere data voor het ontwerpen, monitoren en verbeteren van maatregelen, betere visies, beleid of uitvoering van plannen. • **Elk traject is maatwerk** Elk participatietraject is maatwerk, er is geen kant-en-klaar recept. De aanpak is afhankelijk van de aard en omvang van de opgave en is afhankelijk van de doelgroep(en) waarvoor het beleid wordt gemaakt. Ook de aanpak kan per fase van een proces verschillen. We maken aan het begin duidelijk wat de verwachtingen zijn en wat we met de inbreng of het initiatief doen. We passen participatie toe bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid. Dat betekent niet dat we altijd alle stappen doorlopen. Sommige onderwerpen passen beter bij de stap ‘ontwikkeling’ en andere juist bij de stap ‘uitvoering’. In elk beleidsstuk staat een apart onderdeel ‘participatie’. Daarin leggen we uit hoe we de inwoners en/of doelgroepen betrekken en in welke fase dat het meest zinvol is. • **Participatie is voor iedereen en iedereen moet mee kunnen doen** Het is belangrijk om ons te blijven inspannen om aan iedereen gelijkwaardige kansen te bieden om mee te praten en mee te doen. We willen ons daarom inzetten om meer en andere doelgroepen	• **We streven ernaar om inwoners zoveel mogelijk te betrekken** Het gaat om het gebruiken van alle betrokkenheid, kracht, kennis, kunde, wensen en ervaringen van onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Dit draagt bij aan betere data voor het ontwerpen, monitoren en verbeteren van maatregelen, betere visies, beleid of uitvoering van plannen. • **Elk traject is maatwerk** Elk participatietraject is maatwerk, er is geen kant-en-klaar recept. De aanpak is afhankelijk van de aard en omvang van de opgave en is afhankelijk van de doelgroep(en) waarvoor het beleid wordt gemaakt. Ook de aanpak kan per fase van een proces verschillen. We maken aan het begin duidelijk aan de inwoners wat de verwachtingen zijn en wat we met de inbreng of het initiatief doen. We passen participatie toe bij de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van beleid. Dat betekent niet dat we altijd alle stappen doorlopen. Sommige onderwerpen passen beter bij de stap ‘ontwikkeling’ en andere juist bij de stap ‘uitvoering’. In elk beleidsstuk of projectplan staat een apart onderdeel ‘participatie’. Daarin leggen we uit hoe we de inwoners en/of doelgroepen betrekken en in welke fase dat het meest zinvol is. • **Participatie is voor iedereen en iedereen moet mee kunnen doen** Het is belangrijk om ons te blijven inspannen om aan iedereen gelijkwaardige kansen te bieden om mee te praten en mee te doen. We willen ons daarom inzetten om meer en andere doelgroepen

te verleiden hun stem te laten horen en een bijdrage te leveren. We houden rekening met de invloed van belangengroepen, sterke lobbygroepen of organisaties die de participatie kunnen domineren, waardoor de stem van de 'gewone burger' verloren gaat.	te verleiden hun stem te laten horen en een bijdrage te leveren. Dit geldt met name voor jongeren, inwoners met een beperking en mensen met lage lees- of digitale vaardigheden. We houden rekening met de invloed van belangengroepen, sterke lobbygroepen of organisaties die de participatie kunnen domineren, waardoor de stem van de 'gewone burger' verloren gaat.
• **We zorgen voor voldoende tijd, financiën en personele capaciteit om het participatieproces goed te kunnen faciliteren** Het organiseren van inwonersparticipatie kost tijd en geld, bijvoorbeeld voor bijeenkomsten, enquêtes, een digitaal participatieplatform en communicatiemiddelen. Bij de start van een beleidstraject is het van belang het participatietraject in te bedden voor wat betreft de planning maar ook de inzet van personeel en (externe) middelen. Het budget maakt onderdeel uit van het desbetreffende beleidstraject. Daarnaast hebben we op organisatieniveau een participatieregisseur nodig die bijvoorbeeld zorgt voor een handleiding, opleiding, tools en een integrale participatiekalender. Het risico bestaat dat we verwachtingen richting participanten niet waar kunnen maken. Anderzijds is het belangrijk dat we inwoners niet overvragen om te participeren. Op strategisch en managementniveau vindt daarom afstemming plaats over grotere en impactvolle trajecten.	• **We zorgen voor voldoende tijd, financiën en personele capaciteit om het participatieproces goed te kunnen faciliteren** Het organiseren van inwonersparticipatie kost tijd en geld, bijvoorbeeld voor bijeenkomsten, enquêtes, een digitaal participatieplatform en communicatiemiddelen. Bij de start van een beleidstraject is het van belang het participatietraject in te bedden voor wat betreft de planning maar ook de inzet van personeel en (externe) middelen. Het budget maakt onderdeel uit van het desbetreffende beleidstraject. Daarnaast hebben we op organisatieniveau een adviseur inwoners- en overheidsparticipatie die onder andere zorgdraagt voor: - een eenduidige aanpak in de organisatie en richting initiatiefnemers, - bewaking van de participatiekaders, - een handleiding met een duidelijke stappenplan eventueel gecombineerd met een opleiding, - (digitale) tools en een - integrale participatiekalender. - evaluatie en verslaglegging Het risico bestaat dat we verwachtingen richting onze inwoners niet waar kunnen maken. Anderzijds is het belangrijk dat we inwoners niet overvragen om te participeren waardoor participatiemoeheid optreedt. Op strategisch en managementniveau vindt daarom afstemming plaats over grotere en impactvolle trajecten.
• **We evalueren en motiveren** Evalueren houdt ons scherp op de uitvoering van het participatiebeleid. Zo leren we en kunnen we toekomstige trajecten beter vormgeven en ons participatiebeleid aanscherpen. Bij de evaluatie komen transparantie, proces, inclusiviteit, gekozen middelen, communicatie en besluitvorming aan bod. De evaluatie doen we ook met inwoners samen. Hiermee worden inwoners gestimuleerd en gemotiveerd om	• **We evalueren en motiveren** Evalueren houdt ons scherp op de uitvoering van het participatiebeleid. Zo leren we en kunnen we toekomstige trajecten beter vormgeven en ons participatiebeleid aanscherpen. Bij de evaluatie komen tevredenheid en ervaringen van inwoners, bereik van de doelgroepen, transparantie, proces, inclusiviteit, gekozen middelen (inclusief kosten), communicatie en besluitvorming aan bod. De evaluatie doen we ook met inwoners samen.

(opnieuw) deel te nemen aan participatietrajecten. • **We doen verslag van de gehouden participatietrajecten** Na afloop van de gehouden participatietrajecten maken we een verslag waarin we aangeven welk proces is gevolgd, wat hiervan de uitkomsten zijn geweest en wat voor invloed dit heeft gehad op het beleid. Dit verslag maken we openbaar.	Hiermee worden inwoners gestimuleerd en gemotiveerd om (opnieuw) deel te nemen aan participatietrajecten. • **We doen verslag van de gehouden participatietrajecten** Na afloop van de gehouden participatietrajecten maken we een verslag waarin we aangeven welk proces is gevolgd, wat hiervan de uitkomsten zijn geweest en wat voor invloed dit heeft gehad op het beleid en draagvlak. Dit verslag maken we openbaar. -toegevoegd- **Participatie is geslaagd als:** - **De gemeente een gevarieerde samenstelling van inwoners vroegtijdig betrekt** - **Inwoners tevreden zijn over het (communicatie)proces** - **Inwoners en gemeente tevreden zijn over het eindresultaat** - **Inwoners voldoende ruimte en ondersteuning ervaren om initiatieven te nemen en/of taken van de gemeente over te nemen.**
3 Participatie	-toegevoegd- Afwegingscriteria Wanneer welk participatieniveau wordt toegepast hangt af van het onderwerp. Gaat het om een onderhoudsproject in een straat of gaat het om algemeen beleid dat van toepassing is voor de hele gemeente? Wat is de te verwachten maatschappelijke impact of welke invloed heeft een maatregel of beleid op de leefomgeving? Wat is de financiële omvang van het project. In het volgende schema zijn criteria nader uitgewerkt. Het is een soort checklist bij de start van een participatietraject. (schema is hier niet opgenomen)
	In het Participatiebeleid is een schema opgenomen wanneer welk beleid van toepassing is en wie aan zet is om te participeren.

Wijzigingen **Participatieverordening** naar aanleiding van de hierover gestelde vragen en ambtelijke aanpassingen

Antwoord :

Onderwerp / vraag	Antwoord / Toevoeging
Bij b e s l u i t: toevoeging 3e alinea	overwegende dat in het Participatiebeleid 'Knoalster visie op inwonersparticipatie' de gemeentelijke uitgangspunten en werkwijze voor participatie zijn opgenomen en dat deze verordening de juridische kaders en procedures voor participatie bevat;
Artikel 1 Definities 1. b) Kan de rol en betrokkenheid van de raad duidelijker worden omschreven?	De rollen van de gemeenteraad voor wat betreft participatie staan vermeld in het Participatiebeleid.
Artikel 2 Reikwijdte 2.2. Participatie in kader van de omgevingswet – versus overheidsparticipatie: graag een verheldering wanneer wat geldt. Welke werkwijze geldt bij welke projecten? 2.3.c Wanneer is er sprake van spoedeisendheid en wie besluit dit.	In het Participatiebeleid is een schema opgenomen wanneer welk beleid van toepassing is en wie aan zet is om te participeren. Dit maakt geen deel uit van de verordening Dit is afhankelijk van de situatie (bijvoorbeeld bij een calamiteit, epidemie of crisis) Aan het lid is toegevoegd '*mits het bestuursorgaan dit gemotiveerd besluit*'
Hoofdstuk 5 Overheidsparticipatie Het uitdaagrecht kan duidelijker en uitgebreider in de verordening	Lid 3 van artikel 8 is nieuw toegevoegd: Bij de beoordeling van een verzoek om toepassing van overheidsparticipatie betrekt het bestuursorgaan in ieder geval: a. de mate van maatschappelijk draagvlak voor het verzoek; b. de kwaliteit en continuïteit van de voorgestelde uitvoering; c. de deskundigheid en organisatorische draagkracht van de indiener; d. de financiële haalbaarheid en doelmatigheid; e. de juridische uitvoerbaarheid, waaronder aanbestedingsrechtelijke, arbeidsrechtelijke en aansprakelijkheidsrechtelijke aspecten; f. de gevolgen voor veiligheid, gezondheid, openbare orde en gelijke toegang tot gemeentelijke dienstverlening; g. de wijze waarop verantwoording wordt afgelegd over de uitvoering.
Artikel 8 lid 5: 'Reageert' vervangen door 'neemt een gemotiveerd besluit op'	Naast lid 5 gaat het in lid 1 en 2 ook over reageren. Onder andere door de gemeenteraad. Het is de vraag of de raad binnen 6 weken tot een besluit kan komen, gelet op de vergadercyclus.

	Met onderstaande aanpassing voorkomen we een vaste termijn voor het besluit. Dit is wettelijk ook niet vastgelegd. Waardoor sprake is van een redelijke termijn. Voor simpele verzoeken zal dit binnen 8 weken kunnen zijn, maar complexere verzoeken vergen vaak meer tijd. Op deze manier sluit het meer aan bij het idee om samen in overleg te treden bij een dergelijke verzoek en voorkomen we discussies/ingebrekestellingen als het door overleg wat langer duurt om een besluit te nemen. Het artikel is aangepast: 8.6. Het bestuursorgaan geeft aan indiener binnen acht weken een reactie op het verzoek. ~~Het bestuursorgaan kan deze termijn met vier weken uitstellen.~~ Zin is verwijderd 8.7 Het bestuursorgaan onderbouwt het uiteindelijke besluit en stuurt dit naar de indiener.
Gebiedsgericht Werken, valt toch ook onder participatie. Waarom is dit niet meegenomen in de verordening?	Participatieverordeningen horen vooral rechten, plichten en procedures te regelen. Gebiedsgericht werken kan een belangrijke werkwijze zijn bij participatie, maar is geen afzonderlijk juridisch participatierecht of procedure.
Artikel 10. Nadere regels college Op welke onderwerpen heeft dit betrekking? Hoe wordt de raad hierin betrokken als dit van toepassing is?	Het is gebruikelijk dat een verordening een algemene bevoegdheid bevat voor het college om nadere regels vast te stellen over onderdelen die nadere uitwerking behoeven. De verordening bevat de kaderstellende normen over inwoners- en overheidsparticipatie, de nadere regels zien op de uitvoering daarvan. Het college kan met deze bevoegdheid geen nieuwe beleidskaders vaststellen of afwijken van de verordening. De raad wordt geïnformeerd via een raadsbrief
Artikel 11 Hardheidsclausule	Vanwege uniformiteit met andere verordeningen is aan het artikel toegevoegd: als toepassing van de verordening zou leiden tot onevenredige gevolgen
Artikel 2 en artikel 4 van de concept versie zijn geschrapt	Ambtshalve is besloten tot het schrappen van artikel 2 (Doelstelling) en artikel 4 (Knoalster visie op inwonersparticipatie (uitgangspunten)) van de verordening. De inhoud van de artikelen is al verwoordt in de nota Participatiebeleid. De Participatieverordening vormt de juridische vertaling van het beleid. De inhoud van artikelen 2 en 4 bevat veel open normen en leent zich hier niet voor.